

सर्वधर्ममैत्री

मानवस्य जीवनस्य अधिप्रधानम् धर्मम् भवति मैत्री अथवा मित्रता । तत् परस्परविश्वासे स्थितः धर्मकम् भवति । वयम् ईश्वरम् प्रार्थयितुं जीवनम् करोति । बहुधा धर्मानि सन्ति । हिन्दु-मतम्, क्रिस्तुमतम्, मुस्लीम, बुद्धमतम्, जैनमतम् इति प्रत्येकम् धर्म विभागाः सन्ति । ईश्वरः अस्ति । ईश्वरः प्रकः प्रेव अस्ति । प्रकमेव शक्तिः अस्ति । ईश्वरः । परन्तु वयम् अनेकानि धर्मानि सृष्टयन्ति स्म । प्रत्येकम् - प्रत्येकम् धर्म प्रत्येकम् - प्रत्येकम् ईश्वराणि अपि सृष्टयन्ति । सर्व धर्मानि प्रत्येकम् - प्रत्येकम् प्रतिक्रमाः आचारक्रमाः च सन्ति । क्रिस्तुधर्म विश्वासेभ्यः केवलथाः ('चर्च') सन्ति । मुस्लीम पुरुषेभ्यः अनेकम् 'मोस्क' सन्ति । हिन्दु विश्वासेभ्यः अम्बलम् ('टेम्पल') च सन्ति । सर्व धर्मेषाम् सारम् प्रकमस्ति । तत् किम् ? - इति विषये किञ्चित् आलोचना करवामः । सर्व धर्मेषाम् सारम् मनुष्यस्नेहम् भवति । प्रकैव ईश्वरस्य उद्देशः अपि मनुष्यस्नेहम् । परन्तु अधुना धर्माः अन्यप्रवृत्तिनि कुर्वन्ति ।

धर्मशास्त्राः पणस्य पापस्य च मार्गं गच्छति ।
धर्मशास्त्रं कुत्र गच्छति ? न जानिमश्च । अधुना
प्रकम् धर्मम् अन्यम् धर्मम् धर्मनि कलम्
करोति । धर्मस्य अन्वयमिति अपि कलम्
करोति । नूनम् धर्मनि अन्वयमिति च जननम्
करोति । तस्य केवलम् उपकारम् नास्ति ।
उपद्रवमस्ति - मम मानवाः माववेभ्यः कर्तुम्
उपद्रवम् । पशोपकारम् अस्मिन् काले नास्ति ।
पशोपद्रवमस्ति ।

वयम् वदुधा भाषाः पठामः । शास्त्रम्
सामूह्यं शास्त्रम् मानविक मूल्याः च सन्ति
पठनस्य प्रधान उद्देशः । भारतीय भाषापठने
संस्कृतभाषा मुख्यमस्ति । संस्कृते तस्य श्लोकाः
कव्याः कविताः उपनिषद् च मानविक मूल्याषु
ज्ञानान् भवन्ति । संस्कृतभाषे हिन्दु धर्मस्य
अस्ति प्रधानं प्रतिपाद्यविषयम् ।

श्रीनारायणगुरुः हि प्रसिद्धः अस्ति । तस्य
वचनानि धर्मस्य मनुष्ये स्नेहस्य च कार्याणि
वदन्ति । तस्य वचनः - 6 प्रकम् जाति प्रकम्

मतम् प्रकम् ~~द्वम्~~ द्वम् मनुष्यान् ।' सर्वकाल -
प्रसिद्धमस्ति । गुरुदेवः तस्य वचनं धर्मनि
आक्षेपम् प्रकटम् करोति । परन्तु धर्मम्
विश्वासैः आवश्यकम् अविश्वासैः अनावश्य -
कम् इति वदति । धर्मनि सदा आवश्यकम्
न भवति, स्नेहम् मैत्री च भवति अत्याव -
श्यकम् इति वदति ।

कोविड - 19 महामारि काले मानवाः मानवीय
मानवान् सह स्नेहम् इष्काम् उपकार - परोप -
कारम् मैत्री करुणा इति मूल्याः अनुवर्तयि -
न्ति ततः च यदाश्चयमेव । जनप्रलयकाले
अपि मानवाः मानवान् मृगान् सह करुणा
स्नेहः च अनुवर्तयन्ति इति ज्ञायः । कोविड
काले लोकदौर्ण्यं आसीत् । प्रलयकाले यत्र
दुर्घटम् च आसीत् । आश्रयनाकेन्द्राः प्रवर्तनम्
न अकरोत् । ततः समये अपि मानवाः
नन्मप्रवृत्तीणाम् जीवनम् अकरोत् । ततः
समये अस्मि परन्तु अद्भुता अस्मिन् काले
निन्मप्रवृत्तिः कर्तुम् मानवाः वदुया सन्ति ।

Item Code:

801

Participant Code:

114

सर्व धर्मस्य साश्म मानवस्य गुणमस्ति।
परन्तु अस्मिन् काले सर्वधर्मस्य साश्म
मानवगुणम् न नास्ति। केवलम् धर्मम्,
धर्मम् नर नास्ति। तस्य उपयोगम् नास्ति।
सर्वधर्मस्य पुनः साश्म आगच्छयित्वा
मानवाः सन्तोषं जीवनम् कश्चिन्ति। सर्व
धर्म स्यै, तस्य पुनः आगमनम् प्रतीक्षा
करोतु।

वयम् प्रकमस्ति।